

נגישות לאנשים עם מוגבלות בעשרים ערים נבחרות בישראל

ד"ר אבי גריפל

גב' אפרת מישור בן-דוד

דאס אינטרנשיונל בע"מ

מוגש לקרן משפחת רודרמן

ולקרן המשפחתית ע"ש תד אריסון

נובמבר 2016

תוכן עניינים

עמוד	
3	כללי
4	נגישות ברשויות מקומיות
10	מעורבות והשתתפות חברתית של אנשים עם מוגבלות
15	סיכום מדדי נגישות והשתתפות חברתית לשנת 2016

נספחים

31	נספח א': מדד הנגישות בשטח – ממוצעי בדיקות נגישות שנת 2016 לעומת 2013
33	נספח ב': שאלון צוות הנגישות בערים (סיור בשטח)
39	נספח ג': שאלון בדיקת נגישות מהבית – לאדם עם מוגבלות בשמיעה
41	נספח ד': שאלון עמדות של השתתפות ומעורבות חברתית

לוחות

7	לוח 1: דירוג רשויות לפי נגישות והשתתפות חברתית בשנת 2016
8	לוח 2: ציוני נגישות בפועל בשטח לפי המטלה שביצע צוות הסיור
9	לוח 3: ציוני נגישות לפי הערכת חברי צוות הנגישות (התרשמות סובייקטיבית)
12	לוח 4: דירוג מסכם (לפי ציוני תקן) של רשויות לפי מעורבות והשתתפות חברתית של אנשים עם מוגבלות בקהילה
13	לוח 5: מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות
14	לוח 6: מדד קשר עם שכנים וחברים קרובים
15	לוח 7: סיכום מדדי נגישות והשתתפות חברתית לשנת 2016
24	לוח 8: המדד המשולב (נגישות והשתתפות חברתית) - שנת 2016 לעומת 2013
25	לוח 9: השוואת מדד הנגישות בשטח - שנת 2016 לעומת 2013
26	לוח 10: מדד הנגישות בשטח - פירוט שיפור / הרעה בנגישות בשנת 2016 לעומת 2013
28	לוח 11: השוואת מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות – השתתפות בפעילות חברתית שנת 2016 לעומת 2013
29	לוח 12: השוואה של מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות – שעות מחוץ לבית שנת 2016 לעומת 2013
30	לוח 13: השוואה של מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות – דיווח עצמי על מידת המעורבות בחברה שנת 2016 לעומת 2013

כללי

דוח זה מציג ממצאי בדיקה השוואתית של נגישות, השתתפות ומעורבות חברתית ושביעות רצון כללית של אנשים עם מוגבלות בעשרים רשויות מקומיות: תל-אביב, ירושלים, חיפה, ראשון לציון, שוהם, נתניה, הרצליה, הוד השרון, כרמיאל, באר-שבע, אשקלון, אשדוד, רמת גן, בני ברק, נצרת, רחובות, חולון, פתח תקווה, חדרה, טבריה. הדוח מוגש לקרן משפחת רוזרמן ולקרן המשפחתית ע"ש תד אריסון במסגרת מאמצי הקרנות לשפר את הנגישות וההשתתפות החברתית של אנשים עם מוגבלות בישראל.

הבדיקה התבססה על ראיונות אישיים בטלפון עם מדגם אנשים עם מוגבלות בגילאי 18-65 בכל רשות, סיורי נגישות בשטח (בסיוע צוות שגויס ורוכז על-ידי עמותת "חושבים בצבע"), ובדיקת נגישות באמצעות האינטרנט והטלפון לשירותים שונים בכל רשות. הבדיקה נערכה בחודשים יולי-אוקטובר 2016. ממצאי הבדיקה הושוו לאלו שהתקבלו במחקר דומה קודם שהוזמן על-ידי JFN (גריפל וזועבי 2013).

העבודה בוצעה במקביל לסקר עמדות כלפי אנשים עם מוגבלות בכלל האוכלוסייה ברשויות שבוצע על ידי צוות מחקר מהמרכז הבינתחומי בהרצליה.

תודת עורכי המחקר לאורך גנור ולחיים הלב מארגון "חושבים בצבע" שרכזו את עבודת צוות הנגישות, ולכל חברי צוות הנגישות.

נגישות ברשות המקומית

כדי לבדוק, בבדיקה השוואתית, את הנגישות ברשויות מקומיות לאנשים עם מוגבלות בערי ישראל, בוצעו שתי פעולות עיקריות:

א. בדיקה בשטח של "צוות נגישות" ובו שלושה חברים עם מוגבלויות שמיעה, ראייה, ותנועה, וכן מרכז צוות. כל צוות ניסה לבצע מטלות שונות ברשות כדי לבדוק בפועל נגישות במוסדות שונים ברשות;

ב. בדיקת נגישות למידע של שירותי הרשות מהבית באמצעות אינטרנט, SMS או פקס עבור אנשים עם מוגבלות בשמיעה, ובאמצעות האינטרנט עבור אנשים עם מוגבלות ראייה.

בדיקת נגישות בשטח על-ידי צוות הנגישות

"צוות נגישות" שכלל חבר עם מוגבלות שמיעה, חבר עם מוגבלות ראייה, וחבר עם מוגבלות תנועה (נייד בעזרת כסא גלגלים), התבקש לבצע את המטלות הבאות ברשות כדי לבדוק נגישות במוסדות שונים:

1. ביקור בתיאטרון, בית-עם או מתנ"ס בו נערכות הופעות
2. ביקור בעירייה לבירור בנושאי ארנונה ומים
3. נסיעה באוטובוס
4. הגעה לתחנת אוטובוסים מרכזית בעיר
5. ביקור בגן ציבורי מרכזי – טיול בגן
6. ביקור בבריכה ציבורית

עבור כל מטלה, נבדקו מרכיבי נגישות רלוונטיים כדוגמת הבאים:

- חניה מותאמת לנכים
- נגישות לאדם עם כסא גלגלים (כולל כניסה, שירותים, מעלית וכדומה)
- שלטי הכוונה מותאמים לאנשים עם מוגבלות בראייה – כולל שילוט והכוונה קוליים
- סימונים מישושיים היכן שמתאים (במעלית, מעבר חציה, במתקני משחקים ועוד)
- מודיעין המסייע לקבלת שירות
- דלפק קבלה מונמך המתאים לאנשים עם מוגבלות בתנועה (בכסא גלגלים)
- אפשרות קבלת שירות באינטרנט או בטלפון
- התאמות נדרשות בתחבורה ציבורית (אוטובוס ותחנות)
- תיחום שטח לטובת אנשים עם מוגבלות בראייה (בגינה ציבורית)
- התאמת מתקנים בגינה ציבורית לילדים עם מוגבלות

השאלון בעזרתו ניתנו ציוני הערכה להיבטי נגישות שונים ברשות מוצג בנספח ב'.

חישוב ציון מסכם של נגישות בשטח

לכל אחת ממטלות צוות הנגישות (כגון ביקור בעירייה, נסיעה באוטובוס, ביקור בגינה ציבורית וכדומה) ניתנו ציונים אחדים בהתאם לרשימת בידוק ("שאלון") המוצגת בנספח ב'. הפריטים ברשימה נגזרו הן מדרישות נגישות נבחרות על-פי כל דין, והן כפרי סיעור מוחות בהשתתפות צוות חוקרים ואנשים עם מוגבלויות שונות שנערך בשנת 2012 (השנה בה חובר השאלון). הציון לכל פריט נגישות נע בין 4 (נגישות טובה) ל-1 (אין נגישות לאנשים עם מוגבלות). הציונים התבססו על ריכוז הערכות והערות הנגישות לאנשים עם מוגבלות ראייה, שמיעה ותנועה. הציון המסכם של נגישות לכל עיר, מורכב מסכום הציונים שניתנו לנגישות של כל מטלה (ממוצע שלושת הציונים: ראייה, שמיעה, תנועה), וכן ציון מסכם נפרד שנקבע על-ידי התרשמות סובייקטיבית של חברי הצוות (ממוצע ההתרשמות של כל אחד מהחברים) ורכז הצוות.

בדיקת נגישות מהבית לשירותי הרשות

בדיקת נגישות לשירותי הרשות לאנשים עם מוגבלות בשמיעה נעשתה מהבית, באמצעות האינטרנט וה-SMS, כאשר הבודק ביצע את המטלות הבאות בכל רשות:

1. בירור ארנונה והנחה בעירייה / ברשות
2. בירור מחירי מים במחלקת המים
3. בירור הצטרפות לחוג במתנ"ס / במרכז קהילתי
4. בירור לגבי רישום ילד לגן ילדים / בית ספר
5. בירור לגבי זכות חנייה לקרוב משפחה שהוא מוגבל תנועה (איך מנפיקים)

השאלון בעזרתו ניתנו ציוני הערכה להיבטי נגישות מהבית על-ידי אדם עם מוגבלות שמיעה מוצג בנספח ג'. בדיקת נגישות לשירותי הרשות לאנשים עם מוגבלות בראייה נעשתה מהבית, באמצעות האינטרנט, תוך היעזרות בתוכנה המיועדת להקל על קריאת התוכן באתר הרשות בהתייחס למטלות שצוינו עבור אנשים עם מוגבלות בשמיעה. לכל סעיף בשאלון הנגישות מהבית ניתן ציון הנע בין 4 (נגישות טובה) ל-1 (אין נגישות לאנשים עם מוגבלות שמיעה/ראייה). הבדיקה התייחסה לפרמטרים שונים על פי העניין כגון:

- המידה בה התקבל מידע מספק;

- זמן ההמתנה;

- איתור ממלא תפקיד רלוונטי לקבלת סיוע;

- יכולת ההתמצאות באתר;

- נוחיות קריאת התוכן באתר וקבלת המידע המבוקש עבור אנשים עם מוגבלות בראייה.

הציון הסופי מורכב ממוצע הציונים שניתנו לכל סעיף בשאלונים וזאת עבור ביצוע כל המטלות (בירור ארנונה, חנייה, הרשמה לחוג וכדומה) באמצעות אתר האינטרנט של הרשות, דואר אלקטרוני ופקס.

ציון מסכם של נגישות לרשות המקומית

ממצאים מסכמים של בדיקות הנגישות מוצגות בלוח 1 להלן – כולל ציון מסכם לכל רשות. הציון המסכם חושב על בסיס ממוצע של ציוני תקן של מדדי הנגישות (בכדי ליצור בסיס שווה להשוואה), אך למדד של הנגישות מהבית ניתן משקל קטן יותר (של 0.5) יחסית למדדי הנגישות בשטח. הבחירה בציוני תקן נובעת מהעובדה כי טווח הציונים של הפריטים (השאלות) השונים של בדיקת הנגישות איננו זהה, ובמקום לקבוע משקלות באופן שרירותי לכל סוג מדידה, העדפנו חישוב ציון תקן לכל מדידה, ומתן ציון מסכם שהוא ממוצע ציוני תקן. שיטה זו מביאה לכך שכל רשות מקבלת ציון מסכם ביחס לאחרות, וכך מתקבל מדרג של נגישות (בדומה לסידור קבוצות בליגת ספורט). לערך המוחלט של הציון אין משמעות מיוחדת – המשמעות היא בהשוואת הציונים זה לזה. כלומר, הסדר או הדירוג הוא המסר העיקרי, ולא הערך המוחלט של הציון.

הרשויות בלוח מסודרות בסדר יורד של נגישות; הערים הנגישות ביותר הן הוד השרון, ירושלים, רמת גן וחולון. יש לציין כי בחולון בוצעו פחות מטלות מאשר ברשויות האחרות, ויתכן שהדבר שיפר את מקומה. הערים הנגישות פחות מכל מבין אלו שנבדקו הינן נתניה, בני-ברק ונצרת אשר קיבלו את הציונים הנמוכים ביותר.

לוח 1: דירוג רשויות לפי נגישות והשתתפות חברתית בשנת 2016

ציון כולל בסולם של 1-10, המבוסס על ממוצע ציוני תקן של הציונים המסכמים בלוח מימין		ציונים מסכמים לנגישות ברשות			הרשות
		נגישות מהבית (אינטרנט) =4 נגישות רבה	נגישות בפועל בשטח =4 נגישות רבה מבוסס על סיכום לוח 2	הערכה סובייקטיבית של צוות הנגישות בשטח =10 נגישות רבה מבוסס על סיכום לוח 3	
מערובות, השתתפות חברתית, ותחושת שייכות (ראיונות עם אנשים עם מוגבלות מהרשות) (מלוח 4)	נגישות ברשות (צוות בשטח ונגישות מהבית) ממוצע ציוני תקן בלוח מימין				
6.7	6.4	2.9	3.8	8.5	הוד השרון
7.0	6.3	3.3	3.2	8.2	ירושלים
6.1	6.3	2.7	3.2	8.7	רמת גן
5.4	6.2	3.2	3.3	8.2	חולון
5.6	6.2	2.6	3.5	7.5	אשקלון
6.2	6.2	2.9	3.4	7.0	הרצליה
5.9	6.1	2.1	3.4	8.7	ראשלי"צ
6.1	6.1	3.5	2.9	7.5	תל אביב
6.1	6.1	2.8	3.1	7.2	שוהם
7.2	6.1	2.7	3.1	7.5	חיפה
6.4	6.0	2.1	3.6	7.2	רחובות
6.3	6.0	2.7	2.9	7.7	כרמיאל
6.5	6.0	3.0	3.2	6.5	באר שבע
5.7	5.9	2.9	2.6	6.2	פתח תקוה
5.9	5.8	2.0	3.2	6.5	אשדוד
6.2	5.8	2.0	3.1	6.2	חדרה
6.7	5.8	2.2	2.3	6.5	בני ברק
6.3	5.7	3.0	2.5	6.7	נתניה
5.9	5.7	3.0	2.0	3.7	נצרת

6.3	5.4	2.1	2.6	5.2	טבריה
-----	-----	-----	-----	-----	-------

לוח 2: ציוני נגישות בפועל בשטח לפי המטלה שביצע צוות הסיור*

ממוצע נגישות בשטח	בריכה ציבורית	גינה ציבורית	תחנת אוטובוס, נסיעה	תחנה מרכזית / מסוף	תיאטרון בית-עם / מתנ"ס	עירייה	
3.8	4.0	4.0	4.0	-	3.7	3.4	הוד השרון
3.6	3.8	3.5	4.0	3.5	3.5	3.7	רחובות
3.5	4.0	3.8	4.0	2.5	3.6	3.1	אשקלון
3.4	3.8	3.2	4.0	2.8	3.3	3.7	ראשלי"צ
3.4	4.0	3.7	2.5	-	3.8	3.3	הרצליה
3.3	2.8	3.0	4.0	-	-	3.4	חולון
3.2	3.7	2.6	4.0	3.3	3.2	2.6	אשדוד
3.2	3.9	3.5	3.5	2.6	3.3	2.6	ירושלים
3.1	3.7	3.0	4.0	2.7	2.8	2.8	חדרה
3.2	4.0	-	3.5	3.0	2.6	2.7	באר שבע
3.2	1.8	3.6	4.0	-	3.3	3.1	רמת גן
3.1	3.0	3.2	3.0	-	3.5	3.0	שוהם
3.1	-	3.3	3.8	2.3	2.7	3.6	חיפה
2.9	3.0	2.6	4.0	3.0	2.5	2.7	כרמיאל
2.9	3.0	2.8	3.5	2.3	2.8	3.2	תל אביב
2.6	-	1.3	4.0	2.2	3.2	2.7	טבריה
2.6	3.3	2.6	2.0	1.5	3.9	2.4	פתח תקוה
2.5	2.8	1.3	3.0	2.4	3.1	2.9	נתניה
2.3	2.3	2.6	-	2.3	1.3	3.1	בני ברק
2.0	2.8	-	2.3	1.0	2.3	2.0	נצרת

*ציון בין 1.0 (נמוך) ל- 4.0 (נגישות גבוהה).

לוח 3: ציוני נגישות לפי הערכת חברי צוות הנגישות (התרשמות סובייקטיבית)*

ממוצע נגישות לרשות – הערכה סובייקטיבית של צוות הנגישות בשטח והרכז	ציון מסכם לנגישות שטח דיווח הרכז	ציון מסכם לנגישות שטח (תנועה) למגבלת תנועה	ציון מסכם לנגישות שטח עבור למגבלת שמיעה	ציון מסכם לנגישות שטח עבור למגבלת ראייה	
8.5	8	8	8	10	הוד השרון
7.2	7	7	6	9	רחובות
7.5	7	7	9	7	אשקלון
7	6	7	8	7	הרצליה
8.7	9	8	8	10	ראשלי"צ
7.2	7	6	9	7	שוהם
8.2	8	9	9	7	חולון
6.5	8	6	5	7	אשדוד
6.2	7	6	4	8	חדרה
8.2	8	8	8	9	ירושלים
6.5	6	6	7	7	באר שבע
8.7	9	9	9	8	רמת גן
7.5	7	7	8	8	חיפה
7.7	8	7	8	8	כרמיאל
7.5	7	7	9	7	תל אביב
5.2	6	6	3	6	טבריה
6.2	6	5	7	7	פתח תקוה
6.7	6	5	9	7	נתניה
6.5	6	8	4	8	בני ברק
3.7	4	5	1	5	נצרת

* טווח ציונים מ-1 עד 10; ציון 10 מראה על נגישות גבוהה, ציון 1 על נגישות נמוכה.

מעורבות והשתתפות חברתית של אנשים עם מוגבלות

בדיקת המעורבות וההשתתפות של אנשים עם מוגבלות בקהילה התבססה על חישוב של שלושה מדדים עיקריים:

- א. מעורבות והשתתפות חברתיות
- ב. קשרים עם שכנים וחברים קרובים
- ג. תחושת בדידות ואי שיתוף

שלושת המדדים מבוססים על שאלון בעברית (ובערבית) שפותח על-ידי רימרמן ואחרים (2012), בהתבסס על שני כלים מוכרים למדידת רמות השתתפות חברתית: שאלון N.O.D/Harris למעורבות קהילתית (National Organization on Disability, 2002); ושאלון משאבים וקשרים חברתיים של מכון Rand (Quantification of Social Contacts and Resources) (Donald & Ware, 1982).

מתן הציונים התבסס על ראיונות אישיים טלפוניים עם מדגם בן כ-30 אנשים עם מוגבלות בגילאי 18-65 בכל רשות. שאלון המחקר מוצג בנספח ג'. המשתתפים במדגם נבחרו באופן אקראי שיטתי על-פי רשימות של בעלי טלפון קווי; בודדים (4-6) בכל רשות היו כאלו שהתראיינו במחקר דומה שנערך בשנת 2013. להלן פירוט המשתתפים מהשאלון אשר הרכיבו את המדדים.

מדד המעורבות והשתתפות החברתיות

מדד ההשתתפות החברתית הינו ממוצע של שני משתנים:

1. השתתפות בפעילויות חברתיות ומעורבות בקהילה
2. מספר שעות פעילות מחוץ לבית

להלן אופן חישוב כל משתנה:

1. השתתפות בפעילויות חברתיות

למראיינים הוצגה רשימה של פעילויות חברתיות וקהילתיות נפוצות (ביקור במוסדות תרבות, ביקור חברים ובני משפחה, יציאה למקומות בילוי, השתתפות בחוגים שונים וכדומה), פעולות למען הציבור (פעילות התנדבותית, השתתפות בוועדים, בהפגנות, בפוליטיקה מקומית וכדומה) והשתתפות בפעילות דתית. הם נתבקשו לדרג באיזה תדירות הם נוטלים חלק בכל אחת מהפעילויות, בטווח הנע בין 1 (אף פעם) ל-7 (יותר מפעמיים בשבוע).

בנוסף, הוצגה להם שאלה נוספת על מידת מעורבותם בקהילה. המדד חושב על בסיס ממוצע של כל התשובות.

2. מספר שעות פעילות

מראיינים נתבקשו לדווח את מספר השעות שבילו מחוץ לביתם ביום שקדם ליום הראיון.

מדד קשרים עם שכנים וחברים קרובים

מדד זה התבסס על שני משתנים :

1. מספר שכנים וחברים קרובים שמבקרים.
2. תדירות מפגשים וקשר עם חברים ומכרים.

1. מספר שכנים וחברים קרובים

מרואיניים נתבקשו לדווח על מספר המשפחות אותן מכירים בשכנותם ברמה כזו שמבקרים איש את רעהו בבית, וכן כמה חברים קרובים – כולל קרובי משפחה – יש להם (הוסבר כי הכוונה לכאלה שאיתם הם חשים בנוח ויכולים לדבר עימם על הנושאים המעסיקים אותם).

2. תדירות מפגשים עם חברים וקרובים

מרואיניים נתבקשו לדווח באיזו תדירות הם נפגשו עם חברים או קרובי משפחה לפעילויות משותפות כמו בילויים או ביקור בבית אחד של השני וזאת בהתייחס לשנה האחרונה וגם לחודש האחרון. בנוסף, הם נשאלו באיזה תדירות שוחחו בטלפון בחודש האחרון עם חברים או קרובי משפחה. אפשרויות התשובה היו החל מ"כל יום" ועד "כלל לא". המדד חושב כממוצע של תשובות השונות.

תחושת בדידות ואי שיתוף

מדד זה התבסס על סולם מתוקף; המרואיניים נשאלו עד כמה הם מסכימים עם ההיגדים הבאים המשקפים חוסר מעורבות והערכה שהם מקבלים. התשובות נעו מ- 1 (לא מסכים כלל) עד 4 (מסכים מאד):

- אני חבר מוערך ותורם בקהילה שלי
- אני מבודד מרוב האנשים
- מיידעים אותי על דרכים בהם אני יכול לקחת חלק בפעילות התנדבותית או לפעול למען הקהילה שלי
- לא מערבים אותי בפעילויות בקהילה שלי
- מיידעים אותי על קבוצות או ארגונים קהילתיים אשר יכולים להיות לי לעזר
- לא מזמינים אותי להביע את דעותיי בנושאים חברתיים

נערך היפוך טווח התשובות להיגדים שליליים, כדי שממוצע התשובות שחושב יתבסס על כיוון משותף ושווה של התשובות.

ציון מסכם של מעורבות והשתתפות חברתית

דירוג הרשויות על-פי מעורבות והשתתפות חברתית מוצג בלוח 4 בעמוד הבא. הנתונים בלוח הם ציוני תקן שחושבו כדי להביא את המדדים השונים לטווח תשובות הניתן להשוואה. הציון המסכם הוא ממוצע ציוני התקן של השתתפות בפעילויות חברתיות, קשר עם שכנים וחברים, ותחושת בדידות ואי שיתוף. חיפה ירושלים ובני ברק הן הרשויות בהן ההשתתפות והמעורבות החברתית הינן הגבוהות ביותר, ובחולון ובאשקלון המעורבות וההשתתפות החברתית של אנשים

עם מוגבלות היא ברמה נמוכה יחסית. לוחות 5 ו-6 בהמשך מפרטים את הציונים שהרכיבו כל מדד.

לוח 4: דירוג מסכם (לפי ציוני תקן) של רשויות לפי מעורבות והשתתפות חברתית של אנשים עם מוגבלות בקהילה*

טור א'	טור ב'	טור ג'	ציון ממוצע בסולם 1-10, מבוסס על ציוני תקן בטורים א, ב, ג מימין (10 מראה על השתתפות ומעורבות גבוהים)
מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות (ושעות מחוץ לבית) מבוסס על ממוצע ציוני תקן מלוח 5	מדד קשר עם שכנים וחברים קרובים מבוסס על ממוצע ציוני תקן מלוח 6	תחושת בדידות ואי שיתוף – ציוני תקן לפי שאלה בשאלון	
חיפה	1.00	1.30	7.2
ירושלים	0.73	1.37	7.0
בני ברק	1.04	0.73	6.7
הוד השרון	0.63	1.01	6.7
באר-שבע	-0.87	1.14	6.5
רחובות	0.45	-0.66	6.4
נתניה	0.23	0.79	6.3
כרמיאל	-0.21	0.93	6.3
טבריה	-0.14	0.75	6.3
חדרה	0.26	-0.44	6.2
הרצליה	0.20	0.20	6.2
תל-אביב	-0.04	-1.36	6.1
רמת גן	0.18	-0.32	6.1
שוהם	0.32	0.20	6.1
ראשון לציון	-0.60	0.21	5.9
אשדוד	-0.07	-1.50	5.9
נצרת	-0.10	-0.54	5.9
פתח תקווה	-0.29	-0.94	5.7
אשקלון	-0.69	-0.73	5.6
חולון	-0.52	-1.93	5.4

* ציון גבוה מראה על רמה גבוהה של מעורבות והשתתפות חברתית. מבוסס על נתונים בלוחות 5 ו-6.

לוח 5: מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות

ציון מסכם (ממוצע ציוני תקן)	דיווח עצמי על מידת המעורבות בחברה	שעות מחוץ לבית יום לפני ביצוע הראיון	השתתפות בפעילויות חברתיות ממוצע תשובות	
1.31	2.2	6.8	2.6	חיפה
1.25	2.0	6.6	2.7	באר-שבע
0.99	2.4	5.4	2.6	ירושלים
0.64	2.4	4.4	2.7	הוד השרון
0.55	2.2	5.7	2.5	בני ברק
0.43	2.0	6.0	2.4	תל-אביב
0.37	1.9	5.2	2.6	ראשון לציון
0.28	2.1	5.3	2.5	הרצליה
0.17	2.5	4.4	2.3	נתניה
0.03	2.0	4.7	2.3	שוהם
0.02	1.9	6.0	2.3	אשקלון
-0.19	1.8	6.1	2.2	רמת גן
-0.02	1.7	5.5	2.4	נצרת
-0.31	1.5	5.6	2.4	פתח תקווה
-1.11	1.7	4.2	2.1	רחובות
-0.54	1.7	5.1	2.2	חדרה
-0.01	2.0	4.4	2.5	כרמיאל
-0.85	1.5	5.0	2.2	חולון
-1.22	1.3	4.5	2.2	טבריה
-1.49	1.6	3.3	2.2	אשדוד

* ציון גבוה מראה על רמה גבוהה של מעורבות והשתתפות חברתית.

לוח 6: מדד קשר עם שכנים וחברים קרובים

רשות	שכנים וחברים קרובים (כמות)	קשר ומפגשים עם חברים ומכרים (תדירות)	ציון מסכם (ממוצע ציוני תקן)
בני ברק	4.9	3.2	1.04
חיפה	4.3	3.4	1.00
ירושלים	3.8	3.4	0.73
הוד השרון	3.6	3.4	0.63
רחובות	2.5	3.7	0.45
שוהם	2.8	3.0	0.32
חדרה	2.9	3.4	0.26
נתניה	2.6	3.5	0.23
הרצליה	3.3	3.2	0.20
רמת גן	2.5	3.5	0.18
תל אביב	3.6	2.9	-0.04
אשדוד	1.5	3.7	-0.07
נצרת	2.2	3.4	-0.10
טבריה	2.9	3.1	-0.14
כרמיאל	2.5	3.2	-0.21
פתח תקוה	2.1	3.3	-0.29
חולון	1.4	3.4	-0.52
ראשון לציון	1.5	3.3	-0.60
אשקלון	3.6	3.2	-0.69
באר-שבע	3.2	2.8	-0.87

* ציון גבוה מראה על קשר חזק יותר (כמות ותדירות) עם חברים ומכרים

סיכום מדדי נגישות והשתתפות חברתית לשנת 2016

הלוח הבא מציג דירוג של הרשויות לפי המדד המשולב של נגישות והשתתפות חברתית. נראה כי הערים בהן המדד המשולב הוא הגבוה ביותר הן חיפה אשר ממוקמת בראש הרשימה לאחר חישוב ממוצע של שני המדדים. במקומות השני והשלישי בהתאמה נמצאות הוד השרון וירושלים אשר גם כן בלטו לטובה בשני המדדים. את הרשימה סוגרות פתח תקווה, טבריה ונצרת בהן הנגישות והשתתפות החברתית נמוכה יותר.

לוח 7: סיכום מדדי נגישות והשתתפות חברתית לשנת 2016

ממוצע ציונים כוללים (1-10) לנגישות ולהשתתפות חברתית	ציון כולל בסולם 1- 10 למעורבות, השתתפות חברתית, ותחושת שייכות (ראיונות אנשים עם מוגבלות מהרשות) (מלוח 4)	ציון כולל לנגישות ברשות בסולם של 1-10 (מלוח 1)	
6.7	7.2	6.1	חיפה
6.6	6.7	6.4	הוד השרון
6.6	7.0	6.3	ירושלים
6.2	6.1	6.3	רמת גן
6.2	6.2	6.2	הרצליה
6.2	6.4	6.0	רחובות
6.2	6.5	6.0	באר-שבע
6.2	6.7	5.8	בני ברק
6.1	6.1	6.1	תל אביב
6.1	6.1	6.1	שוהם
6.1	6.3	6.0	כרמיאל
6.0	5.9	6.1	ראשל"צ
6.0	6.2	5.8	חדרה
6.0	6.3	5.7	נתניה
5.9	5.6	6.2	אשקלון
5.9	5.9	5.8	אשדוד
5.8	5.4	6.2	חולון

5.8	5.7	5.9	פתח-תקווה
5.8	6.3	5.4	טבריה
5.8	5.9	5.7	נצרת

מיקומן של הערים בטבלה מתבסס כאמור על חישובים שונים בכל אחד מן המדדים. העמודים הבאים יפרטו מדוע הערים חיפה, הוד השרון וירושלים התברגו בראש הרשימה בעוד שפתח תקווה, טבריה ונצרת בתחתית.

חיפה-

חיפה מדורגת במקום הראשון במדד המשולב של נגישות והשתתפות בפעילות חברתית. הסיבות לכך הן שבמדד המעורבות וההשתתפות בפעילות חברתית של אנשים עם מוגבלות בקהילה חיפה בלטה לטובה במיוחד. נראה שאנשים בחיפה מבליים בממוצע יותר זמן מחוץ לביתם בהשוואה לתשעה עשר הערים אחרות. בנוסף, מספר השכנים והחברים הקרובים של אנשים עם מוגבלות גבוה ביחס לערים אחרות שנבדקו כשחיפה מוקמה במקום השני במדד זה. מעבר לכך, גם השתתפות בפעילות חברתית של תושבי העיר חיפה גבוהה, משמעות הדבר היא שבחיפה אנשים נוטים ליטול חלק באירועי ספורט, לבלות למשל באירועי הפנינג, קולנוע ועוד בתדירות גבוהה ביחס לערים האחרות שנבדקו. בהתאם לכך אנשים העידו גם על רמה נמוכה מאוד של תחושות בדידות שחשים בעיר שלהם. מיקומה של העיר בצמרת המדד המשולב על אף שמוקמה במקום העשירי (לרן- עם ממוצע ציוני תקן זהה 6.1 לזה של המקום השביעי ההפרשים היו מינוריים) במדד הנגישות נובעת גם מכך שרמת הנגישות הפיזית בעיר הייתה טובה במקרים רבים. כך למשל **בניין העירייה** בו בוצעו מספר מטלות על ידי צוות של אנשים עם מוגבלות שביקר בעיר הראה שהגישה מחניית הנכים שאמנם נמצאת מאחורי הבניין אל הכניסה אליו די נוחה. הניגודיות, הצבע וגודל הגופן של שלטי ההכוונה המוצגים בבניין העירייה משביע רצון והשירות מקל מאוד על ההתמצאות כאשר ישנה פקידה שכל תפקידה הוא לקבל את הנכנסים ולהכווין אותם אל הדלפקים הרלוונטיים אליהם. מעבר לכך, נראה כי התכנון של הבניין גם כן תורם בנוחות ומייעל את זמן הביקור של אנשים עם מוגבלויות (במיוחד ראייה ותנועה) כאשר כל דלפקי קבלת הקהל נמצאים בקומה הכניסה וכולם מונמכים. יש לציין שבהשוואה לבדיקה שנערכה באותו המקום בשנת 2013 חל שיפור משמעותי ברמת הנגישות עליה העידו האנשים עם המוגבלות שביקרו במקום. **הסינימטק**, שנכלל תחת בדיקתם של תיאטראות, הכלי התרבות או בתי עם בעיר הראה שגם על אף ליקויי נגישות כמו שאין פרסום מתי יוקרנו סרטים עם כתוביות או שלא קיימים סימוני ברייל במעלית בהם צריך להיעזר אדם עם מוגבלות בראייה, כן קיימת במקום תרבות נגישות ותודעת שירות גבוהה כך שחווית הביקור במקום הופכת לנעימה ומוצלחת. ממצאי הנגישות שנבדקו בסיוור בחיפה הראו שדווקא **תחנת האוטובוס המרכזית** הראתה כשלים שונים הקשורים לנגישות כמו ששירותי הנכים היו לא נקיים עד כדי שחברת הסיירת לא רצתה לעשות בהם שימוש או שמערכת הכריזה המשמשת אדם עם מוגבלות בשמיעה אינה פועלת. אך יש לציין שהיא נמצאת בשיפוצים. בניגוד לכשלי נגישות אלה **הנסיעה באוטובוס** ברחבי העיר הראתה שהשימוש בתחבורה הציבורית בעיר נוח ונעים עבור אנשים עם מוגבלויות גם עוד לפני הנסיעה

עצמה כאשר תחנת האוטובוס הייתה במפלס אחד עם המדרכה והושמעה בה כריזה קולית חיצונית. בנוסף, בזמן הנסיעה באוטובוס הושמעה כריזה קולית פנימית המאפשרת לאדם עם מוגבלות בראייה להתמצא. כך גם **הגינה הציבורית** שנבדקה כללה כניסה נוחה לאנשים עם מוגבלות בתנועה בין אם ממונע או רגיל, אזורים מגודרים לטובת אנשים עם מוגבלות בראייה. אך המתקנים לא היו מותאמים כלל לאנשים עם מוגבלות ולא נמצאו שירותי נכים במקום.

הוד השרון-

הוד השרון דורגה במדד המשולב במקום השני. דירוג זה אינו מפתיע משום שבמדד ההשתתפות בפעילות חברתית אשר בחן למשל את התדירות שאנשים עם מוגבלות בעיר הולכים לאירועים חברתיים כמו הצגות, תערוכות או יוצאים למקומות פתוחים בקהילה כמו פארקים, בריכה וכדומה דורגה הוד השרון במקום הראשון. בדומה, אנשים בהוד השרון דיווחו גם על מידת מעורבות אישית בחברה המספקת אותם ושאר גוונים שונים מזמינים אותם בתדירות גבוהה יחסית להשתתף בפעילויות שונות. תדירות המפגשים של אנשים עם מוגבלות המתגוררים בהוד השרון גבוהה יחסית לערים אחרות ובהתאם מספר החברים והשכנים שאנשים עם מוגבלות העידו שיש להם גבוה.

בהתייחס לנגישות בשטח הרשות, גם במדד זה בלטה לטובה הוד השרון כשהתמקמה במקום הראשון. חברי צוות הנגישות שערכו את הסיוורים בעשרים הערים התבקשו בנפרד, ולפי חוויתו האישית של כל אחד, להעניק ציון מ-1 עד 10 לכל עיר. להוד השרון ניתן ציון גבוה (8.5) המסמל שחוויתו הסובייקטיבית של כל אחד מחברי הסיירת ושל רכז הצוות הייתה חיובית. בהשוואה לשנת 2013 רמת הנגישות בשטח השתפרה במידה ניכרת ואפשר לומר שבכל המדדים שנבחנו (בניין העירייה, תיאטרון, נסיעה באוטובוס, גינה ציבורית) חל שיפור בנגישות.

בתחנה המרכזית השילוט ברמה גבוהה מאוד ומקל על ההתאיידות במקום, בנוסף הצוות דיווח שתודעת השירות של עובדי המקום גבוהה ביותר ועל אף שאין אדם שתפקידו הוא לסייע לאנשים עם מוגבלות במקום בקלות ניתן למצוא עזרה. בנוסף הצוות זיהה שאנשים עם מוגבלות תנועה מועסקים במקום. **הבריכה הציבורית** בה ביקר הצוות קיבלה את הציון המרבי של הנגישות והצוות שביקר במקום טען שתודעת השירות שם היא מהגבוהות שנתקלו בהן. בזמן הביקור שלהם במקום יכלו להבחין בגברת עם מוגבלות תנועה שעושה שימוש במתקני הבריכה (בדיוק ירדה עם המעלון למים). גם **הגינה הציבורית** הותירה רושם טוב בעיני צוות האנשים עם המוגבלות שביקר במקום. נראה שהגינה תוכננה כל שכל המתקנים במקום מותאמים לילדים עם מוגבלות כשהם מסומנים גם בסימון מישושי וחזותי. כמו כן השטח מגודר כך שלאדם עם מוגבלות בראייה נוח להתנייד ויכול להתמצא בקלות. **הבימטרון** בהוד השרון דורג בין שלושת התיאטראות, בתי העם והמתנסים הנגישים ביותר לאנשים עם מוגבלות בראייה, שמיעה ותנועה. השילוט ברמה טובה, יש ניגודיות טובה ובנוסף יש גם חיצו הכוונה. במקום אין דלפק או קופות, בימים בהם יש הופעה מוקדם דלפק נייד במקום אשר נותן שירות בשיבה. דבר המאפשר לאנשים עם מוגבלות לקבל שירות נוח. הצוות הבחין שבמקום מועסקים אנשים עם מוגבלות תנועה ולכל העובדים תודעת שירות גבוהה שהפכה את הביקור למהנה יותר. גם **בניין העירייה** דורג במקום גבוה. הדירוג הגבוה נובע ככל הנראה משילוב של תודעת נגישות גבוהה יחד עם

נגישות פיזית קיימת במקום. כל למשל על אף שלא קיימת עמדת מודיעין בכניסה בה ניתן להיעזר מייד כשנכנס אדם עם מוגבלות לבניין נגשה אליו פקידה ושאלה כיצד ניתן לסייע. הכריזה במעלית מקלה על אדם עם מוגבלות בראייה להתמצא וקיימים סימוני ברייל בפנים ומחוץ למעלית. אחד הקשיים הקיימים בבניין הוא ששירותי נכים נמצאים רק בקומה אחת מבין 7 והשילוט אליהם לא מספיק ברור.

ירושלים-

במדד המשולב ירושלים התברגה במקום השלישי. בהשוואה לשנת 2013 זוהי עלייה משמעותית, אז דורגה במקום ה-11. השיפור נובע ממספר פרמטרים עיקריים. בהתייחס למדד הנגישות בשטח גם בו מוקמה ירושלים במקום השני, ניתן לציין שמלבד לבדיקות הנגישות שהתקיימו בבניין העירייה כל המקומות האחרים שנבדקו על ידי הסיירת (תיאטרון, תחנה מרכזית, נסיעה באוטובוס, וגינה ציבורית) הראו שיפור ברמת הנגישות וגם הנגישות **בבריכה הציבורית** שנבדקה רק בשנת 2016 קיבלה ציון גבוה בהתייחס לנגישות בה. ההסבר לציון הגבוה יכול להיות שיש גדר מעקב צמודה לקו המים, דבר שמעלה את רמת ההנאה של אדם עם מוגבלות בראייה כיוון שיוזע בדיוק היכן מתחיל קו המים וכל יכול להתהלך מסביב לבריכה בביטחון ובעצמאות. **הגינה הציבורית** שנבדקה אפשרה כניסה לאדם עם מוגבלות תנועה ולאדם עם מוגבלות הראייה להבדיל בקלות בין המפלסים השונים במקום כיוון שהיו שבילים ובצידיהם כרי דשא. מדד נוסף שתרם לירושלים להתברג במקום גבוה במדד הנגישות בשטח הוא נגישות אתר האינטרנט שהיווה חלק מהמדד. הגישה אליו וההתנהלות בו הייתה נוחה וניתן היה לקבל באמצעות תשובות משביעות רצון ומהירות. מעבר לכך, ניתן לייחס חשיבות רבה לכך שממוצע ההתרשמות הסובייקטיבית של צוות הסיירת כולל רכז הצוות היה גבוה 8.2, כאשר האדם עם המוגבלות בראייה העניק את הציון 9 מתוך 10 לעיר. **התיאטרון** בירושלים דורג במקום השביעי מבין 19 שנבדקו. במקום קיימות חניות נכים רבות המותאמות לכל סוגי הרכב של אנשים עם מוגבלות תנועה והם סמוכות לבניין. תודעת השירות במקום גבוהה כך שכשאנשים בהבחינו באדם עם מוגבלות מיד ניגש עובד לעזור לו, הדבר תרם רבות כיוון ששילוט ההכוונה במקום לא היה בניגודיות מספקת ולא היו חיצונית הכוונה. במעלית במקום הייתה מערכת כריזה המודיעה על המעבר בין קומות והיו סימוני ברייל מחוץ ובתוך המעלית. רכישת כרטיסים למקום ניתנת גם דרך הטלפון באמצעות משלוח הודעת SMS ולכן הדבר מקל על אנשים עם מוגבלות בשמיעה. ניתן להגיע לכל קומה עם כסא גלגלים, ואפילו במקומות שישנם גרמי מדרגות הותקנו מעלונים מיוחדים כך שאדם עם מוגבלות תנועה יכול להתנייד במבנה בקלות. **בתחנה המרכזית** נמצאו מספר קשיים הקשורים לנגישות, כמו שחניית הנכים נמצאת מאחורי הבניין ויש לעשות דרך לא בטוחה כדי להגיע לתחנה, שירותי הנכים היו נעולים ונדרש לחפש אדם שיוכל לפתוח אותם. הקופה היא מונמכת אך מרוחקת וקשה למצוא אותה.

במדד המעורבות וההשתתפות החברתית ירושלים מוקמה במקום השני. כאמור המדד עצמו מורכב ממספר ממדים. במדד הדיווח העצמי של אנשים עם מוגבלות על מידת המעורבות שלהם בחברה אכן ניתן להצביע על שיפור בהתייחס לשנת 2013. גם בהקשר להשתתפות בפעילויות

חברתיות שבדקה למשל את תדירות הביקורים בבית הכנסת ירושלים מדורגת גבוה ונמצאת במקום השלישי אחרי באר שבע והוד השרון. במדד זה גם כן ניכר שיפור משמעותי ביחס לציון שקיבלה בשנת 2013. פרמטר נוסף, אשר מחזק את מיקומה הגבוה של ירושלים במדד המעורבות וההשתתפות חברתית של אנשים עם מוגבלות בקהילה הוא מספר השכנים והחברים הקרובים של האדם, הציון הגבוה שקיבלה ירושלים הציב אותה במקום השלישי אחרי בני ברק וחיפה. בהתאם לאלו תחושות הבדידות עליהן דיווחו אנשים עם מוגבלות המתגוררים בירושלים הן הנמוכות ביותר ביחס לכל הערים האחרות שנבדקו בשנת 2016, המשמעות היא שאנשים אינם חשים בדידות ומרגישים שארגונים בקהילה אליה שייכים משתפים אותם בקבלת החלטות.

פתח תקווה -

העיר פתח תקווה דורגה במקום ה-18 במדד המשולב של נגישות וההשתתפות החברתית לשנת 2016. מיקום זה מראה על ירידה בהשוואה למיקומה בשנת 2013, אז מוקמה במקום ה-15. ממצאי הנגישות בשטח הראו לא מעט קשיים בהם נתקלים אנשים עם מוגבלות במספר מקומות עיקריים שנבדקו על ידי צוות של אנשים עם מוגבלות בעיר. **בניין העירייה** מוקם נמוך מאוד בבדיקת הנגישות (במקום ה-19). מיקומו הנמוך נובע מכך שחלק מחניות הנכים הצמודות לבניין אינן מותאמות לרכב עם מעלון ולכן היעילות שלהן היא מועטה. השילוט בבניין לרוב קטן ולא ברור. מלבד לכך, אין אדם שתפקידו לסייע לאנשים עם מוגבלות וקשה למצוא במקום אדם שמוכן לסייע. קושי משמעותי נוסף שנמצא היה ששירותי הנכים היו נעולים וקשה היה למצוא את האדם המתאים לפתיחתם. בזמן החיפוש, אחת העובדות במקום אמרה שלא ניתן יהיה לעשות בשירותים שימוש אך לבסוף, נמצא עובד שפתח את הדלת וגילה שירותי נכים בהם האסלה אינה מוגבהת מספיק. המעלית במקום קטנה מאוד ובמידה ואדם עם מוגבלות תנועה נכנס אליה הוא לא יוכל להסתובב עם הכסא בתוכה וגם לא לעשות בה שימוש עם עוד אדם. הדלפקים במקום אמנם לא מונמכים אך ברוב המקרים הישיבה היא אל מול פקיד וניתן להסתדר בקבלת שירות. כשנבדק **המסוף המרכזי** בפתח תקווה נמצא שהקופות בו לא נגישות לאדם המתנייד בכסא גלגלים מכיוון שהן נמצאות במעלה גרם מדרגות אותו הוא אינו מסוגל לעלות. אמנם קיים כפתור חיצוני לאנשים עם מוגבלות שיכולים ללחוץ על מנת לקבל שירות אך כשנלחץ לא היה מענה. כשרכז הצוות פנה לעובדת בפנים היא ענתה שלא שמעה את הקריאה, כרגע היא נמצאת לבדה ולכן לא תוכל להתפנות וביקשה מהצוות לחכות בחוץ. מעבר לכך, לא נמצאו שירותים בכל המתחם. האדם עם מוגבלות התנועה ציין כי קשה מאוד להתנייד בתחנה בין הרציפים - על מנת להגיע לתחנות השונות יש לרדת אל הכביש ולחצות מרחק של 4 מטרים מצדו האחד של הכביש אל צדו השני. כדי לא להסתכן, נאלצו אנשים סיירת הנגישות לעשות סיבוב של 150 מטר שכלל מדרכות צרות ומלאות מכשולים המקשים מאוד גם על אדם עם מוגבלות בראייה. נקודת האור העיקרית בפתח תקווה הייתה **היכל התרבות** שדורג על יד סיירת הנגישות כנגיש ביותר מבין התיאטראות, בתי העם או היכלי התרבות שנבדקו בכל הערים. אל רחבת הכניסה יש יותר מאפשרות אחת לגישה לאדם עם מוגבלות בתנועה, סימונים מישושיים וחזותיים ברורים ובולטים ושילוט המכוון בצורה טובה אל המקומות השונים במבנה. **הגינה הציבורית** אותה פקד הצוות לא הייתה גישה למתקנים עבור אדם המתנייד בכסא גלגלים והסימון המישושי מסביב

למתקנים הוא גדר קטנה של אבנים שקיים מסביב למתחם. מלבד לכך, לא נמצאו כל סימנים מישושיים במקום. בהקשר נוסף לפנאי, השימוש **בבריכה השחיה** בעיר הראה שאנשים עם מוגבלות תנועה יכולים לעשות שימוש רק בבריכה הפנימית ולא בזו החיצונית, המעלון מיושן ולא ניתן לעשות בו שימוש. אם כן, אין זה מפתיע שההתרשמות הסובייקטיבית של כל אחד מחברי הצוות עם המוגבלות שביקר בעיר הייתה נמוכה למדי והציון הממוצע שקיבלה העיר היה 6.2 מתוך 10.

בהתייחס למדד ההשתתפות החברתית אנשים עם מוגבלות שהשיבו לסקר שבחן את השתתפותם החברתית הראה שהם מדווחים על מעורבות אישית נמוכה מאוד בחברה. הדבר מעיד על כל שארגונים מעודדים את אנשים אלה להשתתף בפעילויות מטעם הקהילה אליה משתייכים בתדירות נמוכה למדי ומעבר לכך, שהרצון של האנשים עצמם להשתתפות מסוג זה הוא נמוך. פתח תקווה היא אחת משלושת הערים בהן העידו **הכי הרבה אנשים** על כך שחשים תחושות של בדידות ואי שיתוף. בהתאם לכך, האנשים עם מוגבלות המתגוררים בעיר זו העידו על מספר שכנים וחברים קרובים נמוך ביותר ביחס לערים אחרות. בהתחשב בממצאים אלה במדד ההשתתפות החברתית יחד עם ליקויי הנגישות בעיר מובן מדוע פתח תקווה דורגה במדד המשולב במקום ה-18.

טבריה-

במדד המשולב טבריה דורגה במקום ה-19. הסיבה למיקומה הנמוך קשור יותר לנגישות הנמוכה שנמצאה בשטח כאשר במדד נגישות זה היא דורגה במקום האחרון. בהשוואה לשנת 2013 אפשר לומר שגם אם חל שיפור מועט בנגישות בעיר היא עדיין מפגרת מאחורי רוב הערים האחרות שנבדקו. ציון הנגישות בשטח מבוסס גם כן על הערכה סובייקטיבית של חברי הסיירת מהביקור שלהם במספר מקומות בעיר וטבריה קיבלה ציון ממוצע נמוך ביותר ביחס לערים האחרות המעיד על כך שחברי סיירת הנגישות נתקלו בקשיים רבים במהלך הסיור בעיר. **בבניין העירייה**, חניית הנכים ממוקמת מעבר לכביש והכניסה אליו אפשרית לאדם עם מוגבלות תנועה אך לא נוחה כל כך כיוון שנדרשת עזרה של אדם נוסף לפתיחת הדלת. מבחינת התמצאות במקום, מכיוון שאין שלטים או חיצונית הכוונה המצביעים על הכיוון המבוקש אנשים עם מוגבלות עלולים לבזבז זמן רב במציאת המחלקה הנחוצה להם. בדומה במעלית אין מערכת כריזה המודיעה על מעבר בין הקומות ואדם עם מוגבלות בראייה צריך להיעזר באדם נוסף כדי לוודא שהגיע לקומה הרצויה. הרצון לעשות שימוש במתקנים מתקדמים טכנולוגית בא על חשבון האנשים עם המוגבלות בבניין העירייה בטבריה כיוון שהוא אינו מאפשר בשל גובהו לאנשים עם מוגבלות תנועה לעשות בו שימוש או לאנשים עם עיוורון כיוון שהניגודיות בו לא מספקי טובה. **בגינה הציבורית** שנבדקה לא הייתה דרך לאדם עם מוגבלות תנועה להיכנס, לא היה תיחום של המקום עבור אדם עם מוגבלות ראייה והשטח של המתקנים לא סומן בסימון מישושי או חזותי וגם לא היה מותאם לאנשים עם מוגבלויות פיזיות לעשות בו שימוש כך שצוות הנגישות העניק לו ציון נמוך מאוד ביחס לגנים האחרים בהם ביקר. גם **התחנה המרכזית** שנבדקה העלתה קשיי נגישות רבים כך שאדם עם עיוורון לא יוכל לקבל שירות או מידע לגבי קווים של אגד כיוון שלא נמצאה עמדת מודיעין של

אגד בנוסף, המדרגות אינן מסומנות בפס בניגוד חזותי בשוליהן. לפי סיירת הנגישות שהייתה במקום אין שלטי הכוונה לרציפים לשירותים או לקופות המודיעין. והשלטים הקיימים קטנים באופן שערורייתי ואינם מועילים. כמו כן, הכניסה לתחנה לאדם עם כסא גלגלים כרוכה בהקפת כל מתחם התחנה, הדרך מכריחה אדם עם מוגבלות ללכת בדרך מסורבלת ומיותרת המאריכה את דרכו בלפחות 10 דקות מעל לזמנו של אדם ללא מוגבלות. בדבר שירותי נכים, קיימים שני תאי שירותים לנכים. באחד אין מושב אסלה, אין נייר טואלט, אין כיור וברז והוא מזוהם. השני, נמצא במצב שמיש יותר אך אין מאחזי ברזל בצדדים. אחת מנקודות האור היחידות היו הנסיעה באוטובוס ברחבי העיר. האוטובוס היה מותאם לאנשים עם מוגבלות פיזית והרמפה הייתה פתוחה ונקייה. כך גם מערכת הכריזה פעלה בצורה טובה שהייתה מסונכרנת עם העצירות האוטובוס שמקלה על אדם עם מוגבלות ראייה להתמצא.

גם למדד ההשתתפות בפעילות חברתית חלק ניכר במיקומה הנמוך של טבריה במדד המשולב. השעות שהעידו אנשים עם מוגבלות שבילו מחוץ לביתם יום לפני ביצוע הראיון היו נמוכות יחסית לאלו של אנשים עם מוגבלות בערים אחרות. והדיווח העצמי של אנשים עם מידת המעורבות שלהם בקהילה היה הנמוך ביותר מבין זה של כל הערים שנבדקו. הדבר מעיד על כך שקהילות אינן מעודדות אנשים להשתתף יותר בפעילויות חברתיות ובנוסף שאנשים בעצמם אינם מעוניינים ליטול חלק בפעילויות שונות. גם בהתייחס לשנת 2013 הדיווח העצמי על המעורבות בחברה ירד. תדירות המפגשים של אנשים עם מוגבלות בטבריה נמוכה יחסית לתדירות המפגשים של אנשים עם מוגבלות בערים האחרות שנבדקו והיא דורגה רק במקום ה-15 מתוך 20.

נצרת-

נצרת מוקמה במקום האחרון במדד המשולב של נגישות והשתתפות חברתית. בהתייחס להשתתפות החברתית של אנשים בקהילה ניתן לראות שמספר השכנים והחברים הקרובים הוא נמוך יחסית ביחס לערים אחרות אך תדירות המפגשים של אנשים עם מכרים וחברים היא יחסית גבוהה. אפשר להסביר זאת למשל על ידי כך שבעיר מתקיימים אירועים חברתיים רבים בהן נפגשות בפעמים רבות משפחות אך הן לא בקשרי חברות קרובים. בהקשר לדיווח על מעורבות בחברה של אנשים עם מוגבלות בשנת 2016 נראה שישנה ירידה משמעותית במעורבות שלהם בנצרת בהשוואה לשנת 2013. יחד עם זאת, הדיווח העצמי של אנשים עם מוגבלות על תחושת בדידות בעיר נצרת היה גבוהה יחסית לערים אחרות. בהתייחס למדד הנגישות בשטח מצבה של נצרת אינו טוב יותר. במדד זה היא דורגה במקום הלפני אחרון כשאחריה נמצאת טבריה. בנצרת ההתרשמות הסובייקטיבית של חברי סיירת הנגישות שביקרה בעשרים ערים הייתה הנמוכה ביותר באופן משמעותי מהתרשמותם בערים אחרות. האדם עם המוגבלות בשמיעה העניק לה את הציון 1 מתוך 10. במתנ"ס שנבדק לא הייתה חניית נכים על אף שכניסת הבניין הייתה מונגשת לכיסאות גלגלים. אין אדם שתפקידו לסייע לאנשים עם מוגבלות במקום ואין למי לפנות בבקשה לעזרה. למרות שהמקום היה פתוח והתקיימה קייטנה לילדים המשרדים היו סגורים והצוות לא הצליח למצוא אך אדם שיוכל לענות על שאלות ולעזור. במתנ"ס על שם דרוויש בו ביקרו היה רק מקום אחד מתוך 150 מקומות לאדם עם מוגבלות תנועה. בהתאם למוגבלות אלה המתנ"ס דורג

במקום ה-18 מתוך 19 שנבדקו. **בנסיעה באוטובוס** בעיר ראו הצוות שעל אף שהאוטובוסים אכן נגישים בעיר התחנות אינן נגישות והופכות את הנסיעה באוטובוס לקשה. המדרכות צרות מאוד וישנם הרבה מכשולים שמקשים על העלייה לאוטובוס. **בניין העירייה** דורג במקום האחרון מבין כל הערים בהן הוא נבדק (20 ערים). בבניין יש המון מדרגות שמותירות אדם עם מוגבלות בראייה חסר אוניס באשר למיקומו המדויק, מעבר לכך אין סימונים על המדרגות. אין שילוט או כריזה. לא נמצאו שירותי נכים בבניין העירייה ולא קיימת חניית נכים בסמוך אלא בחניונים פרטיים. פרט לכך, אין שום דרך לאדם עם מוגבלות תנועה להגיע למחלקת הגבייה הנמצאת בקומה שנייה בבניין ללא מעלית. כשחברי הצוות שאלו מדוע המקום אינו נגיש נמסר להם שאנשים עם מוגבלות אינם מגיעים לשם. **במסוף האוטובוס המרכזי** בנצרת לא נמצאו שירותי נכים. מוקד המודיעין נמצא במעלה גרם מדרגות ובכך נמנע מאדם עם מוגבלות תנועה וגם מאדם עם עיוורון שלא יוכל למצוא בעצמו את המקום לקבל שירות. לא קיים שילוט המכוון לתחנות או לפי כיוונים. **בבריכת השחייה** בה ביקר הצוות אמנם יש מעלית מהחניה לקמת הבריכה אך המעלית סגורה וצריך לבקש מהאחראי לפתוח אותה. בבריכה עצמה אין ירידה לאנשים עם מוגבלות תנועה למים (אין מעלון) ואין שלטים המתריעים על מעבר למים עמוקים עבור אנשים עם מוגבלות שמיעה. גם בהשוואה לשנת 2013, בשנת 2016 הנגישות בשטח העיר נצרת נותרה ללא שינוי

תל אביב-

העיר תל אביב דורגה במקום התשיעי במדד המשולב. מיקום זה נובע מכך שבמדד הנגישות בשטח ובאינטרנט דורגה במקום השביעי בעוד שבמדד השתתפות החברתית של אנשים עם מוגבלות בקהילה דורגה במקום ה-12. בהתייחס למעורבותם של אנשים עם מוגבלות בפעילויות חברתיות בעיר מצבה של תל אביב מראה שתדירות המפגשים שלהם עם חברים ומכרים נמוכה מאוד ביחס לערים האחרות שנבדקו. הנתון מתייחס למשל לתדירות הביקורים בביתם של חברים. נתון נוסף המחזק את טענה זו הראה שאנשים בגילאים שונים המתגוררים בעיר תל אביב העידו על תחושת בדידות ואי שיתוף גבוהה ביחס לערים האחרות כשתל אביב דורגה בוס ה-19. כך גם בהשוואה לשנת 2013 נראה שאנשים משתתפים פחות בפעילויות חברתיות. מצד שני, העיר דורגה גבוה במספר השעות שבילו האנשים מחוץ לביתם יום לפני ביצוע הראיון ודיווחו על מספר חברים יחסית גבוה ביחס לערים אחרות.

מדד הנגישות בשטח הראה שבהשוואה לשנת 2013 לא ניכר שינוי משמעותי בטיב הנגישות בשטח של תל אביב אך יש לציין שהמדד מורכב גם מנגישות של אתרי האינטרנט ובחלק זה של המדד דורגה תל אביב במקום הראשון מבין 20 ערים שנבדקו. הדירוג נובע ממענה מהיר למשל דרך הפקס עבור רישום לחוג או שימוש נוח באתר לאנשים עם מוגבלות בראייה שעושים שימוש בתוכנה מיוחדת.

התחנה המרכזית בתל אביב היא אחת הסיבות לדירוגה הנוכחי של העיר במדד. שילוט ההכוונה הקטן והניגודיות בו שאינה טובה מקשים על ההתמצאות בתחנה לאנשים עם מוגבלות ראייה. בנוסף, העובדה שאין שילוט קולי גם כן מקשה. אנשים עם מוגבלות בתנועה גם כן חשים באי נוחות בתחנה המרכזית של העיר היות ואין דלפק מונמד ומוגש בו יכולים לרכוש כרטיסי נסיעה

ושירותי הנכים במקום היו סגורים ונדרשה חצי שעה של חיפושים בתחנה של אדם שיוכל לפתוח את הדלת שלהם. בנוסף לאלה לא נמצאה חניית נכים בסביבות התחנה למעט מספר חניונים פרטיים **בניין העירייה** עבר התאמה וניכר שיש נכונות להפכו לנגיש. לעמדת המודיעין יש דלפק נגיש ואנשים עם מוגבלות תנועה יכולים לקבל בו שירות בנוחות. מנגד, הכניסה לבניין העירייה מציבה קשיים כאשר חניית הנכים נמצאת במרחק מה מהכניסה לבניין ויש להקיף את כל המבנה לפני הכניסה ולעיתים אף לרדת לכביש כיוון שרכבים חונים על המעברים. גם השילוט במקום טעון שיפור כאשר הניגודיות והגודל מקשים על הבנתו. בהתאם, אדם עם מוגבלות בראייה חווה קושי לדעת מתי תורו כיוון שמערכת הכריזה איננה עובדת וגם לאדם עם מוגבלות בשמיעה קושי דומה כשהמספרים המוצגים קטנים מאוד ולא ברורים. **בתיאטרון** שנבדק על אף שישנו תפקיד מוגדר של אדם אחראי על הנגישות במקום (בשונה מרוב המקומות שנבדקו) הצוות שביקר במקום העיד על יחס לא נגיש. נראה שבעקבות מינוי זה אנשים אינם חשים בצורך להנגיש את השירות אותו מספקים. אחד הקשיים הבולטים בתיאטרון היה השימוש בשירותי הנכים בהם הדלת נפתחה פנימה ולא החוצה. משמעות הדבר שהאדם עם המוגבלות יכול להיכנס אליהם אך לא לסגור את הדלת ולכן הם לא שמישים. מעבר לכך, לא לכל האולמות יכול להיכנס אדם עם מוגבלות בתנועה ומבין אלה שיכול הכניסה אל חלקם כרוכה בפתיחת שתי דלתות כבדות זו אחר זו ולכיוונים שונים, דבר שהופך את הכניסה לאולם לבלתי אפשרית עבור אדם עם מוגבלות תנועה המגיע לבדו. **הגינה הציבורית** בתל אביב אמנם מזמינה אליה אדם עם מוגבלות תנועה כשהכניסה נוחה אך היא אינה מתוחמת ולכן לאדם עם מוגבלות בראייה אין דרך להתמצא בה וליהנות ממנה. בדומה לא קיים סימון מישושי או חזותי בשטח המתקנים. **בבריכה הציבורית** לא נראה שיש מעלון בו יכול לעשות שימוש אדם עם מוגבלות בתנועה כדי להיכנס לבריכה אך כן קיימים שלטים המתריעים על מעבר למים עמוקים עבור אנשים עם מוגבלות שמיעה.

לוח 8: המדד המשולב (נגישות והשתתפות חברתית) - שנת 2016 לעומת 2013

ממוצע ציונים כוללים (1-10) לנגישות ולהשתתפות חברתית <u>לשנת 2013</u>	ממוצע ציונים כוללים (1-10) לנגישות ולהשתתפות חברתית <u>לשנת 2016</u>	
6.3	6.7	חיפה
6.0	6.6	הוד השרון
6.1	6.6	ירושלים
5.6	6.2	רמת גן
6.4	6.2	הרצליה
5.5	6.2	רחובות
6.1	6.2	באר-שבע
6.1	6.2	בני ברק
6.4	6.1	תל אביב
7.9	6.1	שוהם
5.7	6.1	כרמיאל
6.7	6.0	ראשלי"צ
5.3	6.0	חדרה
6.6	6.0	נתניה
5.8	5.9	אשקלון

6.3	5.9	אשדוד
6.5	5.8	חולון
5.7	5.8	פתח-תקווה
5.1	5.8	טבריה
5.0	5.6	נצרת

השוואת מדד הנגישות בשטח: שנת 2016 לעומת 2013

הלוח הבא מציג את ממוצעי בדיקת הנגישות בשטח (מספר מטלות כמוסבר בתחילת הדוח) של כל רשות בשנת 2016 לעומת שנת 2013 ומראה את מידת השיפור או ההרעה בנגישות: שיפור משמעותי בנגישות (+ +); שיפור בנגישות (+); ללא שינוי, או הרעה בנגישות (-). ניתן לראות למשל ששיפור משמעותי בנגישות שנבדקה בשטח נרשם בהוד-השרון, ברחובות ובאשקלון בעוד שהרעה בנגישות נרשמה בפתח-תקווה, בנתניה ובבני-ברק.

לוח 9: השוואת מדד הנגישות בשטח - שנת 2016 לעומת 2013

בדיקת שיפור/הרעה בממוצע ציוני הנגישות בשטח (הפרש הציונים)	ממוצע ציוני הנגישות בשטח שנת 2016	ממוצע ציוני הנגישות בשטח שנת 2013	
++	3.8	3.0	הוד השרון
++	3.6	3.0	רחובות
++	3.5	2.8	אשקלון
ללא שינוי	3.4	3.3	ראשלי"צ
+	3.4	3.2	הרצליה
-	3.3	3.7	חולון
+	3.2	3.0	אשדוד
++	3.2	2.7	ירושלים
++	3.1	2.4	חדרה
+	3.2	2.8	באר שבע
ללא שינוי	3.2	3.2	רמת גן

ללא שינוי	3.1	3.2	שוהם
ללא שינוי	3.1	3.1	חיפה
+	2.9	2.7	כרמיאל
ללא שינוי	2.9	2.9	תל אביב
+	2.6	2.3	טבריה
ללא שינוי	2.6	2.7	פתח תקוה
-	2.5	2.9	נתניה
-	2.3	2.7	בני ברק
ללא שינוי	2.0	1.9	נצרת

לוח 10: מדד הנגישות בשטח - פירוט שיפור / הרעה בנגישות בשנת 2016 לעומת 2013

גינה ציבורית	תחנת אוטובוס, נסיעה	תחנה מרכזית / מסוף	תיאטרון בית-עם / מתנ"ס	עירייה	
+	+	+	+	+	הוד השרון
+	+	+	+	+	רחובות
+	+	ללא שינוי	+	ללא שינוי	אשקלון
-	+	-	+	+	ראשלי"צ
+	-	×	+	-	הרצליה
-	ללא שינוי	×	×	ללא שינוי	חולון
-	+	+	-	-	אשדוד
+	+	+	+	-	ירושלים
+	ללא שינוי	+	+	+	חדרה
×	+	ללא שינוי	-	-	באר שבע
+	ללא שינוי	×	+	-	רמת גן
+	-	×	+	-	שוהם
+	-	-	-	+	חיפה
+	ללא שינוי	+	-	ללא שינוי	כרמיאל
-	+	-	+	+	תל אביב

-	+	+	+	+	טבריה
-	-	+	+	-	פתח תקוה
-	-		-	-	נתניה
+	×	-	+	+	בני ברק
×	+	+	+	-	נצרת

+ = שיפור בנגישות בשנת 2016 לעומת 2013
 - = ירידה בנגישות בשנת 2016 לעומת 2013
 × = לא נבדק

מעורבות והשתתפות חברתית של אנשים עם מוגבלות - שנת 2016 לעומת 2013

מדד המעורבות וההשתתפות של אנשים עם מוגבלות בפעילויות החברתיות התבסס על חישוב של שלושה מדדים עיקריים:

א. מעורבות והשתתפות חברתיות

ב. קשרים עם שכנים וחברים קרובים

ג. תחושת בדידות ואי שיתוף

בלוחות הבאים (11,12,13) מוצגת ההשוואה שנערכה לבין מרכיבי מדד המעורבות וההשתתפות חברתית (א) בין שנת 2013 לשנת 2016. מרכיבי המדד הם:

- השתתפות בפעילות חברתית

- שעות מחוץ לבית

- דיווח עצמי על מידת המעורבות בחברה

**לוח 11: השוואת מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות –
השתתפות בפעילות חברתית שנת 2016 לעומת 2013**

הלוח הבא מציג את ממוצע מדד ההשתתפות בפעילות חברתית בהתייחס לשאלות הקשורות לפעילות כמו בילויים עם שכנים, השתתפות בחוגים במתנ"ס, נטילת חלק באירועי ספורט או יציאה לקולנוע, ועוד. אפשר לראות שבשנת 2016 בבאר-שבע, בהוד-השרון, בירושלים, בכרמיאל, בפתח-תקווה ובראשון לציון חל שיפור משמעותי בהשוואה לשנת 2013.

רשות	השתתפות בפעילויות חברתיות ממוצע תשובות		שיפור / הרעה בתדירות ההשתתפות בפעילות חברתית
	2016	2013	
אשדוד	2.2	2.3	ללא שינוי
אשקלון	2.3	2.2	+
באר-שבע	2.7	2.1	++
בני ברק	2.5	2.4	+
הוד-השרון	2.7	2.3	++
הרצליה	2.5	2.5	ללא שינוי
חדרה	2.2	2.2	ללא שינוי
חולון	2.2	2.3	ללא שינוי
חיפה	2.6	2.7	ללא שינוי
טבריה	2.2	2.1	+
ירושלים	2.6	2.3	++
כרמיאל	2.5	2.2	++
נצרת	2.4	2.3	+

נתניה	2.3	2.3	ללא שינוי
פתח-תקווה	2.4	2.2	++
ראשון-לציון	2.6	2.4	++
רחובות	2.1	2.1	ללא שינוי
רמת גן	2.2	2.3	ללא שינוי
שוהם	2.3	2.7	-
תל-אביב	2.4	2.6	-

++ = שיפור משמעותי בתדירות ההשתתפות החברתית
 + = שיפור בתדירות ההשתתפות החברתית
 - = ירידה בתדירות ההשתתפות החברתית

לוח 12: השוואה של מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות – שעות מחוץ לבית שנת 2016 לעומת 2013

מדד זה התייחס לממוצע השעות שבילו הנחקרים מחוץ לביתם יום לפני ביצוע הראיון. בלוח 12 אפשר לראות שבאשקלון, בטבריה, בירושלים, בנצרת ובראשון לציון ממוצע השעות שבילו המשיבים מחוץ לבית עלה באופן משמעותי.

עלייה/ ירידה בממוצע השעות מחוץ לבית	שעות מחוץ לבית יום לפני ביצוע הראיון ממוצע תשובות		רשות
	2016	2013	
-	3.3	6.2	אשדוד
++	6.0	3.9	אשקלון
+	6.6	5.8	באר-שבע
-	5.7	6.1	בני ברק
-	4.4	4.7	הוד-השרון
ללא שינוי	5.3	5.2	הרצלייה
-	5.1	4.8	חדרה
-	5.0	5.5	חולון
ללא שינוי	6.8	6.3	חיפה
++	4.5	3.4	טבריה
++	5.4	4.4	ירושלים
-	4.4	6.6	כרמיאל

++	5.5	3.5	נצרת
ללא שינוי	4.4	4.3	נתניה
ללא שינוי	5.6	5.4	פתח-תקווה
++	5.2	4.2	ראשון-לציון
-	4.2	5.5	רחובות
+	6.1	5.3	רמת גן
-	4.7	6.4	שוהם
+	6.0	5.1	תל-אביב

++ = עליה משמעותית במספר השעות שבילו מחוץ לבית

+ = עליה במספר השעות שבילו מחוץ לבית

- = ירידה במספר השעות שבילו מחוץ לבית

לוח 13: השוואה של מדד מעורבות והשתתפות בפעילויות חברתיות – דיווח עצמי על מידת המעורבות בחברה שנת 2016 לעומת 2013

הלוח הבא מציג את השיפור או ההרעה בדיווח העצמי של הנחקרים בנוגע למעורבותם בחברה. אפשר לראות שבאשקלון, באר-שבע, בני-ברק, ירושלים ונתניה דווח על מעורבות גבוהה יותר בשנת 2016 מאשר ב-2013.

שיפור/ הרעה בממוצע במעורבות בחברה	דיווח עצמי על מידת המעורבות בחברה ממוצע תשובות		רשות
	2016	2013	
ללא שינוי	1.6	1.7	אשדוד
++	1.9	1.7	אשקלון
++	2.0	2.0	באר-שבע
++	2.2	2.2	בני ברק
ללא שינוי	2.4	2.5	הוד-השרון
ללא שינוי	2.1	2.2	הרצלייה
-	1.7	2.4	חדרה
-	1.5	1.9	חולון
-	2.2	2.7	חיפה
-	1.3	1.9	טבריה
++	2.4	2.3	ירושלים

כרמיאל	2.1	2.0	ללא שינוי
נצרת	2.4	1.7	-
נתניה	2.3	2.5	++
פתח-תקווה	2.3	1.5	-
ראשון-לציון	2.3	1.9	-
רחובות	2	1.7	-
רמת גן	1.9	1.8	ללא שינוי
שוהם	2.4	2.0	-
תל-אביב	2.1	2.0	ללא שינוי

++ = עליה משמעותית בדיווח עצמי על מידת המעורבות בחברה

+ = עליה בדיווח עצמי על מידת המעורבות בחברה

- = ירידה בדיווח עצמי על מידת המעורבות בחברה

נספח א': מדד הנגישות בשטח – ממוצעי בדיקות נגישות שנת 2016 לעומת 2013

תחנה מרכזית /מסוף		תיאטרון בית-עם/ מתנ"ס		עירייה		רשות
2016	2013	2016	2013	2016	2013	
3.3	2.9	3.2	3.4	2.6	2.8	אשדוד
2.5	2.5	3.6	3	3.1	3.1	אשקלון
3.0	3	2.6	2.8	2.7	3.1	באר שבע
2.3	3	1.3	--	3.1	3	בני ברק
-	--	3.7	3.6	3.4	2.5	הוד השרון
-	2.7	3.8	3.4	3.3	3.4	הרצליה
2.7	1.4	2.8	1.4	2.8	2.7	חדרה
-	3.8	-	3.3	3.4	3.4	חולון
2.3	2.5	2.7	3.1	3.6	2.6	חיפה
2.2	2	3.2	2.1	2.7	2.6	טבריה
2.6	2.4	3.3	2.4	2.6	3	ירושלים
3.0	1.8	2.5	3.4	2.7	2.7	כרמיאל

1.0	--		2.3	1.3		2.0	2.3	נצרת
2.4	2.4		3.1	3.5		2.9	3.1	נתניה
1.5	1.4		3.9	2.6		2.4	3.5	פתח תקוה
2.8	3.3		3.3	3.2		3.7	3.6	ראשלי"צ
3.5	3.1		3.5	3.4		3.7	2.9	רחובות
-	--		3.3	3.1		3.1	3.3	רמת גן
-	--		3.5	3.2		3.0	3.2	שוהם
2.3	2.7		2.8	--		3.2	3.1	תל אביב

בריכה ציבורית		גינה ציבורית		תחנת אוטובוס, נסיעה		רשות	
2016	2013	2016	2013	2016	2013	2016	2013
3.7	-	2.6	3.1	4.0	3	אשדוד	
4.0	-	3.8	2	4.0	3.2	אשקלון	
4.0	-	-	2.5	3.5	2.8	באר שבע	
2.3	-	2.6	2	-	3	בני ברק	
4.0	-	4.0	2.6	4.0	3	הוד השרון	
4.0	-	3.7	3.3	2.5	3	הרצליה	
3.7	-	3.0	2.6	4.0	4	חדרה	
2.8	-	3.0	4	4.0	4	חולון	
-	-	3.3	3.1	3.8	4	חיפה	
-	-	1.3	2.4	4.0	2.2	טבריה	
3.9	-	3.5	3.3	3.5	2.3	ירושלים	
3.0	-	2.6	1.8	4.0	4	כרמיאל	
2.8	-	--	--	2.3	2	נצרת	
2.8	-	1.3	1.7	3.0	3.7	נתניה	

3.3	-		2.6	3.3		2.0	2.8	פתח תקוה
3.8	-		3.2	3.4		4.0	2.5	ראשלי"צ
3.8	-		3.5	3		4.0	2	רחובות
1.8	-		3.6	2.6		4.0	4	רמת גן
3.0	-		3.2	2.8		3.0	3.5	שוהם
3.0	-		2.8	3.3		3.5	2.5	תל אביב

נספח ב': שאלון צוות הנגישות בערים (סיור בשטה)

מדד השילוב: צ'ק ליסט נגישות מבני ציבור

1. מבני הרשות המקומית – מבנה עיקרי ("עירייה")

שם רשות: _____ תאריך: _____ ראש צוות _____
 ממלא _____ סוג מוגבלות: ראייה / שמיעה / תנועה
 שעת התחלה (מהבית) _____ שעת הגעה לרשות _____ שעת סיום (בבית)
 סה"כ שעות נטו שהוקדשו לביקור ברשות (ללא זמן נסיעות) _____
 סך קילומטראז' _____

1. חנייה:

(א) האם קיימת חניית נכים?

(ב) האם חניית הנכים סמוכה לכניסה לבניין?

2. כניסה:

(א) האם ניתן להגיע מחניית הנכים לכניסה לבניין באמצעות כסא גלגלים?

(ב) האם ניתן להיכנס לבניין ללא קושי? (ללא צורך בשימוש בכוח פיזי ו/או בקימה מן הכסא)

3. שילוט:

(א) האם קיימים שלטי הכוונה למשרדים השונים?

(ב) האם השלטים נכתבו בניגודיות צבע ובגודל גופן גדול דיו?

(ג) האם השלטים מכילים חיצים המצביעים על הכיוון המבוקש?

4. מודיעין:

(א) האם קיים אדם שתפקידו לסייע לאנשים עם מוגבלויות בקבלת שירות?

(ב) אם לא קיים תפקיד ייעודי לכך, האם ניתן לפנות בנושא לבעל תפקיד אחר?

(ג) באיזו מידה קל לאתר את בעל התפקיד הנ"ל?

5. **מעלית (אם קיימת):**

- (א) האם במעלית קיימת מערכת כריזה המודיעה על מעבר בין קומות?
 (ב) האם במעלית קיימים סימוני ברייל – הן מחוץ למעלית והן בתוכה?
 (ג) האם המעלית מותאמת לשימוש של אדם עם מוגבלות פיזית המתנייד בכסא גלגלים?

6. **המתנה בתור:**

- (א) האם מספרי הממתינים בתור מוצגים באופן חזותי וברור?
 (ב) האם מספרי הממתינים בתור מושמעים במערכת כריזה?

7. **קבלת קהל:**

- האם קיים דלפק מונמך המותאם לצורכי אנשים עם מוגבלות פיזית, קשישים או נשים בהריון?

8. **שירותי נכים:**

- (א) האם בכל קומה קיימים שירותי נכים?
 (ב) האם שירותי הנכים פתוחים וברי שימוש? (אסלה מוגבהת _____, נייר טואלט _____,
 ברז תקין _____, ברז הנגיש לשימוש של המתנייד בכסא גלגלים _____, מאחזי יד _____)
 (ג) האם יש שילוט ברור באשר למיקום השירותים הנגישים?

9. **כללי:**

- (א) האם אדם עם מוגבלות פיזית המתנייד עם כסא גלגלים או עם אמצעי עזר אחר יכול להגיע לכל קומה ולכל חדר בבניין, מבחינת המבנה?
 (ב) האם בפועל כל המעברים פתוחים ופנויים למעבר של כסא גלגלים?
 (ג) האם כל המדרגות בכניסה למבנה ובתוכו מסומנות בשוליהן בפס בניגוד חזותי? _____
 (ד) האם כל המדרגות בכניסה למבנה ובתוכו מסומנות בשוליהן בפס בניגוד מישושי? _____
 (ה) האם כל המדרגות בכניסה למבנה ובתוכו מלוות בידיות אחיזה לכל אורכן? _____

10. **אתר האינטרנט:**

- (א) האם האתר נגיש לבעלי מוגבלות בראיה?
 (ב) האם ניתן לקבל את השירותים השונים באמצעות האתר?

הערות לגבי מבנה הרשות

2. היכל התרבות המקומי / בית העם

1. חנייה:

- (א) האם קיימת חניית נכים? _____
 (ב) האם חניית הנכים סמוכה לכניסה לבניין? _____

2. כניסה:

- (א) האם ניתן להגיע מחניית הנכים לכניסה לבניין באמצעות כסא גלגלים? _____
 (ב) האם ניתן להיכנס לבניין ללא קושי? (ללא צורך בשימוש בכוח פיזי ו/או בקימה מן הכסא) _____

3. שילוט:

- (א) האם קיימים שלטי הכוונה לאולמות ולמשרדים השונים? _____
 (ב) האם השלטים נכתבו בניגודיות צבע ובגודל גופן גדול דיו? _____
 (ג) האם השלטים מכילים חיצים המצביעים על הכיוון המבוקש? _____

4. מודיעין:

- (א) האם קיים אדם שתפקידו לסייע לאנשים עם מוגבלויות בקבלת שירות? _____
 (ב) אם לא קיים תפקיד ייעודי לכך, האם ניתן לפנות בנושא לבעל תפקיד אחר? _____
 (ג) באיזו מידה קל לאתר את בעל התפקיד הנ"ל? _____

5. מעלית (אם קיימת):

- (א) האם במעלית קיימת מערכת כריזה המודיעה על מעבר בין קומות? _____
 (ב) האם במעלית קיימים סימוני ברייל – הן מחוץ למעלית _____ והן בתוכה _____?
 (ג) האם המעלית מותאמת לשימוש של אדם עם מוגבלות פיזית המתנייד בכסא גלגלים? _____

6. רכישת כרטיסים:

- (א) האם ניתן לרכוש כרטיסים למופעים באמצעות הטלפון? _____
 (ב) האם ניתן לרכוש כרטיסים למופעים באמצעות משלוח הודעות טקסט? _____
 (ג) האם ניתן לרכוש כרטיסים למופעים באמצעות האינטרנט? _____

7. קופות:

- האם קיים דלפק מונמך המותאם לצורכי אנשים עם מוגבלות פיזית, קשישים או נשים בהריון?
 _____

8. שירותי נכים:

- (א) האם בכל קומה קיימים שירותי נכים? _____

(ב) האם שירותי הנכים פתוחים וברי שימוש? (אסלה מוגבהת____, נייר טואלט____, ברז תקין____, ברז הנגיש לשימוש של אדם המתנייד בכסא גלגלים____, מאחזי יד____)

9. כללי:

(א) האם ניתן להגיע לכל קומה, לכל אולם בעזרת כסא גלגלים, מבחינת מבנה הקירות עצמם? _____

(ב) האם בפועל כל המעברים פתוחים ופנויים למעבר של כסא גלגלים? _____

(ג) האם הדרך מהכניסה ועד לרציפים, דרך הקופות והשירותים, מלווה בשוליה בסימן בניגוד חזותי? _____

(ד) האם הדרך מהכניסה ועד לרציפים, דרך הקופות והשירותים, מלווה בשוליה בסימן מישושי? _____

(ה) האם כל המדרגות בכניסה למבנה ובתוכו מסומנות בשוליהן בפס בניגוד חזותי?

(ו) האם כל המדרגות בכניסה למבנה ובתוכו מלוות בידיות אחיזה לכל אורכן? _____

11. אתר האינטרנט:

(א) האם האתר נגיש לבעלי מוגבלות בראיה?

(ב) האם ניתן לקבל את השירותים השונים באמצעות האתר?

3. תחנה מרכזית / מסופי האוטובוס

1. חנייה:

(א) האם קיימת חניית נכים? _____

(ב) האם חניית הנכים סמוכה לכניסה לתחנה? _____

2. כניסה:

(א) האם ניתן להגיע מחניית הנכים לכניסה לתחנה באמצעות כסא גלגלים? _____

(ב) האם ניתן להיכנס לתחנה ללא קושי? (ללא צורך בשימוש בכוח פיזי ו/או בקימה מן הכסא) _____

3. שילוט:

(א) האם קיימים שלטי הכוונה לרציפים השונים, לשירותים, לקופות ולמודיעין? (על אף שאין חיוב הוחלט להשאיר היות והדבר נוגע מאוד לנגישות שירות) _____

(ב) האם השלטים נכתבו בניגודיות צבע ובגודל גופן גדול דיו? _____

(ד) האם קיים שילוט קולי? _____

(ה) במסופי אוטובוסים: האם בכל תחנה קיים שילוט בכיתוב שחור על רקע צהוב, ובו מספר קו השירות ויעדו? _____

(ו) במסופי אוטובוסים: האם על דופן התחנה קיים שילוט בכתב מישושי רגיל ובכתב ברייל, ובו מספר קו השירות ויעדו? _____

4. **נציג שירות ייעודי:**

- (חל רק על תחנות רכבת, אך ייבדק גם לגבי תחנות מרכזיות בשל חשיבות העניין)
 (א) האם קיים אדם שתפקידו לסייע לאנשים עם מוגבלויות בקבלת שירות? _____
 (ב) אם לא קיים תפקיד ייעודי לכך, האם ניתן לפנות בנושא לבעל תפקיד אחר? _____
 (ג) באיזו מידה קל לאתר את בעל התפקיד הנ"ל? _____

5. **מעלית (אם קיימת):**

- (א) האם במעלית קיימת מערכת כריזה המודיעה על מעבר בין קומות? _____
 (ב) האם לחצני המעלית נגישים לכבדי ראייה ועיוורים – הן מחוץ למעלית והן בתוכה? _____
 (ג) האם המעלית מותאמת לשימוש של אדם עם מוגבלות פיזית המתנייד בכסא גלגלים? _____

6. **מידע לנוסע:**

- (א) האם קיים לוח מידע אלקטרוני? _____
 (ב) האם המידע בלוח אלקטרוני, מוצג בצבעים מנוגדים? (צבע הספרות צהוב על רקע שחור) _____
 (ג) האם ניתן לקבל את המידע לנוסע בהשמעה באמצעות הטלפון או בעל פה, בצורה סבירה ומהירה? _____

7. **קופות:**

- (א) האם ישנה קופה אחת לפחות, או מכונה למכירת כרטיסים אחת לפחות, בגובה שאדם המתנייד בכסא גלגלים יכול להשתמש בהן? _____
 (ב) האם אדם עם מוגבלות בשמיעה יכול לתקשר עם נותן השירות בקופה? (מערכת כריזה במידה ויש מסך זכוכית, פני דובר גלויות וכד') _____

8. **מודיעין:**

- (א) האם ישנה קופה אחת לפחות, או מכונה למכירת כרטיסים אחת לפחות, בגובה שאדם המתנייד בכסא גלגלים יכול להשתמש בהן? _____
 (ב) האם אדם עם מוגבלות בשמיעה יכול לתקשר עם נותן השירות בקופה? (מערכת כריזה במידה ויש מסך זכוכית וכד') _____
 (ג) האם קיימת מערכת עזר לשמיעה? _____
 (ד) האם קיים רמקול? _____

9. **שירותי נכים:**

- (א) האם קיימים שירותי נכים? (אחד לפחות, החיוב לקרונות הצורך גם בתחנה) _____
 (ב) האם שירותי הנכים פתוחים וברי שימוש? (אסלה מוגבהת _____, נייר טואלט _____, ברז תקין _____, ברז המותאם לשימוש של אדם עם מוגבלות פיזית _____, מאחזי יד _____)

10. **כללי:**

- (א) האם ניתן להגיע בעזרת כסא גלגלים מהכניסה ועד לרציפים, דרך הקופות והשירותים? _____

- (ב) האם הדרך מהכניסה ועד לרציפים, דרך הקופות והשירותים, מלווה בשוליה בסימן בניגוד חזותי? _____
- (ג) האם הדרך מהכניסה ועד לרציפים, דרך הקופות והשירותים, מלווה בשוליה בסימן מישושי? _____
- (ד) האם כל המדרגות בכניסה למבנה ובתוכו מסומנות בשוליהן בפס בניגוד חזותי? _____
- (ה) האם כל המדרגות בכניסה למבנה ובתוכו מלוות בידיות אחיזה לכל אורכן? _____
- (ו) במסופי אוטובוסים בהם עוצרים גם קווים עירוניים: האם ישנם כבשים המאפשרים לעבור מתחנה אחת לשנייה? _____

4. תחנת אוטובוס / נסיעה באוטובוס

1. תיאור הנסיעה
- מספר הקו _____ חברה _____
מכיוון _____ לכיוון _____
2. נגישות האוטובוס
- (א) האם האוטובוס היה מותאם לאנשים עם מגבלות פיזית? _____
האם הרמפה הייתה פתוחה? _____, נקייה _____ האם הנהג התקרב מספיק לשפת המדרכה ללא בקשה מפורשת מצידכם במטרה להקטין את שיפוע הרמפה _____ במידה ולא הייתה רמפה – מה הייתה הסיבה? _____
(ב) האם באוטובוס הושמעה כריזה קולית חיצונית _____ פנימית _____ המסייעת לאנשים עם מוגבלות בראיה להתמצא באופן עצמאי במסלול? _____ האם הכריזה הייתה מסונכרנת עם מסלול הקו? _____
(ג) האם באוטובוס הותקנה מערכת ויזואלית המסייעת לאנשים עם מוגבלות בשמיעה? _____ האם המערכת הייתה מסונכרנת עם מסלול הקו? _____
3. נגישות לתחנה
- (א) האם התחנה הייתה מותאמת לאנשים עם מוגבלות פיזית: במפלס אחד עם המדרכה _____ האם סומן סימון כחול המייעד שטח לכסא גלגלים _____ מעבר רחב דיו בין דופן התחנה לכביש? _____

5. גינה ציבורית

1. כניסה לגן
- (א) האם קיימת כניסה נוחה לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים ממונע? _____
(ב) האם קיימת כניסה נוחה לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים רגיל? _____

2. פני הגן:

(א) האם השטח היה מתוחם (גדר או צמחיה) לטובת אנשים עם מוגבלות בראיה?

(ב) האם השטח מחופה באספלט _____ משטח גומי _____ מדשאה _____
שטח חולי _____ בעל מפלסים שונים _____

3. המתקנים:

(א) האם המתקנים בגינה מותאמים לשימוש ילדים עם מגבלות פיזיות? _____

(ב) האם הגישה למתקנים מותאמת לאנשים עם מוגבלות פיזית? _____

(ג) האם השטח של המתקנים מסומן בסימון מישושי? _____

(ד) האם השטח של המתקנים מסומן בסימון חזותי? _____

6. בריכה

1. כניסה לבריכה

(א) האם קיימת כניסה נוחה לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים ממונע? _____

(ב) האם קיימת כניסה נוחה לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים רגיל? _____

2. מתחם הבריכה:

(א) האם השטח היה מתוחם (גדר או צמחיה) לטובת אנשים עם מוגבלות בראיה?

---

3. מתקן הבריכה

(א) האם בתוך שטח הבריכה ישנם שלטים המתריעים על מעבר למים עמוקים עבור אנשים עם מוגבלות שמיעה? _____

(ב) האם קיימת ירידה לבריכה לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים? _____

נספח ג': שאלון בדיקת נגישות מהבית – לאדם מוגבל בשמיעה

רשות _____ מרכז רשות _____ תאריך _____

תיאור מטלה ומוסד _____

מבצע המטלה _____ מוגבלות _____

איתור מוסד ומידע מבוקש (התחל באינטרנט) והמשך (כפי שמתאים) במייל, SMS. פקס ו/או מכתב בדואר כאופציות אחרונות אם אין ברירה.

הערות	כמה דקות סה"כ הוקדשו לאמצעי זה (לא כולל זמן המתנה שבו לא עשית דבר)	כמה פעמים ניסית ליצור תקשורת באמצעי זה (אל תנסה יותר מ-5 פעמים)	האם נוצר בסופו של דבר קשר עם האדם המתאים שיכול לענות עם האמצעי	כמה שעות / ימים שהתקבלה תשובה (אם לא סמן 0)	היקף המידע שהתקבל (מלא / חלקי) מאמצעי זה*	אמצעי ההתקשרות
						אינטרנט
						SMS
						מייל
						פקס (הכרחי) (אם)
						מכתב בדואר (מוצא אחרון)

* 1_ התקבל מידע מלא 2_ די מלא 3_ חלקי 4_ כלל לא התקבל מידע מועיל

האם בסיום כל התהליך, ולאחר מיצוי כל אמצעי ההתקשרות, התקבלה תשובה מספקת למטלה?
 1_ תשובה מספקת 2_ די מספקת 3_ לא כל-כך מספקת 4_ כלל לא מספקת

כמה דקות הוקדשו לכל התהליך מבחינת הזמן שלך _____ דקות.

כמה שעות/ימים עברו מרגע התחלת הבירור ועד לסיומו: _____ ימים; שעות _____.

מה המליצו לך לעשות אם התשובה לא מספקת? _____

סיכום המטלה (תאור השתלשלות בקיצור): _____

_____

_____

נספח ד': שאלון עמדות של השתתפות ומעורבות חברתית*

(* החלקים ששימשו לבניית המודל)

שאלת הסינון:

10. האם ליקוי, או נכות, או בעיה בריאותית מונעים ממך להשתתף באופן מלא בעבודה, לימודים, ביצוע עבודות בית או כל פעילות אחרת?

1 __ כן, לי בעצמי (לראיין עם שאלון זה המיועד לנכים)

2 __ כן, לאדם אחר הגר בבית (האם ניתן לדבר איתו בבקשה?)

3 __ כן, לי וגם למישהו אחר הגר בבית

4 __ לא – לא ניתן לראיין את העונה – הודה ל/לה וסיים את הראיון

11. האם הבעיה זמנית או קבועה?

1 __ זמנית (הודה למרואיין, והפסק את הראיון)

2 __ קבועה (המשך את הראיון)

פעילויות קהילתיות ספציפיות

12. האם יצאת אתמול מביתך (לעבודה, לימודים, קניות, פעילות פנאי, עבודה התנדבותית או בילוי זמן עם חברים ומשפחה)?

הערה: אם הראיון מתקיים ביום ראשון – שאל האם יצאת ביום שישי – וכך גם בשאלה הבאה.

1 __ כן

2 __ לא

13-14. כמה שעות בילית אתמול מחוץ לבית? _____ שעות.

(נא לציין מספר שעות דו ספרתי, 00-24)

15-24 עכשיו אקריא לך רשימה של פעולות אנא **ציין באיזה תדירות אתה עושה כל אחת מהפעולות הבאות?** (אף פעם, פחות מפעם בחודש, פעם בחודש, פעמיים בחודש, פעם בשבוע, פעמיים בשבוע, יותר מפעמיים בשבוע)

יותר מפעמיים בשבוע 7	פעמיים בשבוע 6	פעם בשבוע 5	פעמיים שלוש בחודש 4	פעם בחודש 3	פחות מפעם בחודש 2	אף פעם 1	
							15. מבלה עם חברים, קרובי משפחה או שכנים
							16. הולך לבית כנסת, מסגד, כנסייה או כל מקום דתי אחר
							17. הולך לאירועים חברתיים כגון מופעים, הצגות, תערוכות
							18. מבקר במוסדות תרבות בקהילה כגון: ספריה, מוזיאונים וכדומה
							19. לוקח חלק בפעילות התנדבותית
							20. לוקח חלק בפעילות ציבורית כגון השתתפות בוועדים, הפגנות, וכדומה
							21. משתתף באירועים חברתיים מיוחדים בקהילה לדוגמא הפנינג, בזארים וכדומה
							22. משתתף בפעילות של ארגונים קהילתיים חברתיים כגון חוגים, פעילות במתנ"ס וכדומה
							23. יוצא למקומות פתוחים בקהילה כגון פארקים, בריכה, חוף הים, טיולים בחיק הטבע וכדומה
							24. לוקח חלק בפעילויות שעות פנאי כגון אירוע ספורט או יציאה לקולנוע וכדומה

35. באופן כללי, כמה אתה מעורב בקהילה שלך?

4__ מעורב מאוד

3__ די מעורב

2__ מעורב מעט

1__ לא מעורב

פעילות חברתית

50-51. כמה משפחות אתה מכיר בשכונתך, ברמה כזו שאתם מבקרים איש את רעהו בבית?

אנא ציין מספר _____ (למראיין: אם האדם ענה כי אין אנשים שאיתם נמצא בקשר מלא את הספרה 0)

52-53. כמה חברים קרובים יש לך, כאלו איתם אתה חש בנוח ויכול לדבר עימם על הנושאים המעסיקים אותך? (אתה יכול לכלול קרובי משפחה) אנא ציין מספר _____

(למראיין, אם האדם ענה כי אין אנשים שהוא חש בנוח לדבר איתם מלא את הספרה 0)

54. במהלך השנה האחרונה, באיזה תדירות נפגשת עם חברים או קרובי משפחה לפעילויות משותפות

כמו בילויים או ביקור בבית אחד של השני (סתם בשביל הכיף)?

1 __ כל יום   2 __ מספר פעמים בשבוע   3 __ בערך פעם בשבוע   4 __ 2-3 בחודש
5 __ פעם בחודש לערך   6 __ בין חמש לעשר פעמים בשנה   7 __ פחות מחמש פעמים בשנה

55. במהלך החודש האחרון, באיזה תדירות ביקרו אותך חברים בביתך (לא כולל בני משפחה)?

1 __ כל יום   2 __ מספר פעמים בשבוע   3 __ בערך פעם בשבוע
4 __ פעמיים שלוש בחודש האחרון   5 __ פעם אחת בחודש האחרון   6 __ כלל לא ביקרו

56. במהלך החודש האחרון, באיזה תדירות ביקרת חברים בביתם (לא כולל בני משפחה)?

1 __ כל יום   2 __ מספר פעמים בשבוע   3 __ בערך פעם בשבוע
4 __ פעמיים שלוש בחודש האחרון   5 __ פעם אחת בחודש האחרון   6 __ כלל לא ביקרו

57. בחודש האחרון, באיזה תדירות בממוצע דיברת בטלפון (קווי או סלולארי) עם חברים או קרובי משפחה?

1 __ כל יום   2 __ מספר פעמים בשבוע   3 __ בערך פעם בשבוע
4 __ פעמיים שלוש בחודש האחרון   5 __ פעם אחת בחודש האחרון   6 __ כלל לא ביקרו

58. באיזה מידה אתה פעיל ומעורב בפעילויות של הקבוצות או המועדונים חברתיים קהילתיים?

1 __ מאוד פעיל, משתתף ברוב המפגשים
2 __ מעורב במידה מסוימת, משתתף לעיתים במפגשים
3 __ לא פעיל, שייך אך כמעט ולא הולך למפגשים
4 __ לא שייך לאף קבוצה או מועדון

תחושות

60-65. כעת אשאל אותך מספר שאלות לגבי התחושות שלך. אנא ציין לגבי כל אחד מהמשפטים הבאים, האם אתה מסכים מאוד, די מסכים, לא כל כך מסכים, לא מסכים כלל:

מסכים מאוד 4	די מסכים 3	לא כל כך מסכים 2	לא מסכים כלל 1	
				60. אני חבר מוערך ותורם בקהילה שלי
				61. אני מבודד מרוב האנשים
				62. מיידעים אותי על דרכים בהם אני יכול לקחת חלק בפעילות התנדבותית או לפעול למען הקהילה שלי
				63. <u>לא</u> מערבים אותי בפעילויות בקהילה שלי
				64. מיידעים אותי על קבוצות או ארגונים קהילתיים אשר יכולים להיות לי לעזר
				65. לא מזמינים אותי להביע את דעותיי בנושאים חברתיים

שימוש באינטרנט

66. האם אתה משתמש באינטרנט? **(במידה ולא יש לדלג לשאלה 107-108)**

1 __ כן   2 __ לא

67-68. כמה שעות בשבוע אתה משתמש באינטרנט? _____

תעסוקה

107-108. האם אתה עובד?

1 __ עובד עצמאי

2 __ עובד שכיר

5 __ לא עובד אך מחפש עבודה

6 __ לא עובד ולא מחפש עבודה

7 __ סטודנט

8 __ עקר/ת בית

9 __ גמלאית

10 __ לא יודע

11 __ מסרב לענות

משרה מלאה היא 40 שעות עבודה בשבוע. האם אתה עובד

(למראיון, בדוק את כל הרשומים מטה)

1 __ במשרה מלאה 2 __ חצי משרה 3 __ שליש משרה 4 __ פחות משליש משרה

124. עד כמה את שבע רצון מחייך באופן כללי?

1 __ מאוד שבע רצון 2 __ שבע רצון 3 __ די שבע רצון 4 __ לא כ"כ 5 __ מאוד לא שבע רצון

תודה על השתתפותך.

ביבליוגרפיה

- גריפל, א. וזועבי, ה. (2013) נגישות לאנשים עם מוגבלות בעשרים נבחרות בישראל, דוח מחקר ל-JFN, דאס אינטרנשיונל בע"מ, חיפה, מרץ 2013.
- רימרמן, א., ש. אידלמן, ט. ארטן-ברגמן, ושרויאר, נ. (2012). פערי השתתפות ומעורבות חברתית בין אנשים עם מוגבלות ואנשים ללא מוגבלות בישראל, דוח מחקר למוסד לביטוח לאומי, הקתדרה לרווחה ותכנון חברתי ע"ש קרוסמן, הפקולטה למדעי הרווחה ובריאות אוניברסיטת חיפה, ינואר 2012.
- Donald, K. A., & Ware, J.A. (1982). *The quantification of social contacts and resources*. Santa Monica, CA : Rand Corporation
- National Organization on Disability. (2002). *N.O.D./Harris surveys of community participation*. New York: Harris Interactive.